

Ik heb de namen van Hans en Luise Wolff geadopteerd:

INLEIDING

Lotti Vijzelaar Sleurs (1897-1946)

Mijn grootmoeder Lotti Sleurs (1897-1946) was in haar tijd een bekend concertzangeres. Gedurende de tweede wereldoorlog waren zowel Lotti als haar tweede man Jan Vijzelaar actief in het verzet. Jan werd in 1942 opgepakt. Om toch een mogelijkheid te hebben haar gevoelens met hem te delen en verslag te doen van de dagelijkse gebeurtenissen heeft zij vanaf dat moment in dagboekvorm elke dag een brief aan hem geschreven met het idee dit hem te laten lezen als hij weer terug zou komen. Het zouden uiteindelijk 19 schriften vol worden .....

DE ZOEKTOCHT NAAR ULI WOLFF

In 2013 besloot ik de brieven die eerder door mijn broer waren uitgetypt wat in te korten zodat ze makkelijker leesbaar werden voor een groter publiek. Daarnaast was ik geïntrigeerd naar wat er van de diverse personen die regelmatig in de brieven voorkwamen geworden was. Een van die personen was Ulli Wolff die vanaf april 1943 ondergedoken is geweest bij mijn grootmoeder en ook mijn ouders. Zijn ouders Hans en Luise Wolff waren ondergedoken

Hans en Luise Wolf

in Bilthoven en vonden het veiliger als hun zoon op een ander adres zou zitten. (zij zaten zelf verscholen in een kelder) Uli (in de brieven "Hem" genoemd) zou de oorlog overleven. Zijn ouders Hans en Luise zijn omgekomen in Auschwitz. *Ook Jan Vijzelaar zou de oorlog niet overleven. Hij is omgekomen tijdens transport naar Natzweiler.

Uli ging na de oorlog naar Familie in Amerika. Eerst was er nog contact met mijn ouders. Hij is zelfs begin zestiger jaren nog op bezoek geweest in het kader van de herstelbetalingen en om zijn vrouw voor te stellen. Daarna werd niets meer van hem vernomen.

Achteraf begrijpelijk omdat hij in 1968 reeds overleed.

Zijn zoon Peter werd door zijn moeder opgevoed. Na lang surfen op internet ontdekte ik Peter Wolff en via een zus van een vriendin die in Amerika woont vond ik zijn vermoedelijke mailadres. Ik stuurde hem een mail waarin ik hem vertelde dat ik bezig was met het bewerken van de dagboekbrieven van mijn grootmoeder en daar ook wat achterliggende informatie in wilde verwerken.

Bijna per kerende mail kreeg ik antwoord:

Hello Annette,

What a delightful surprise to hear from you. Yes, Ulrich Wolff is my father and I would be happy to

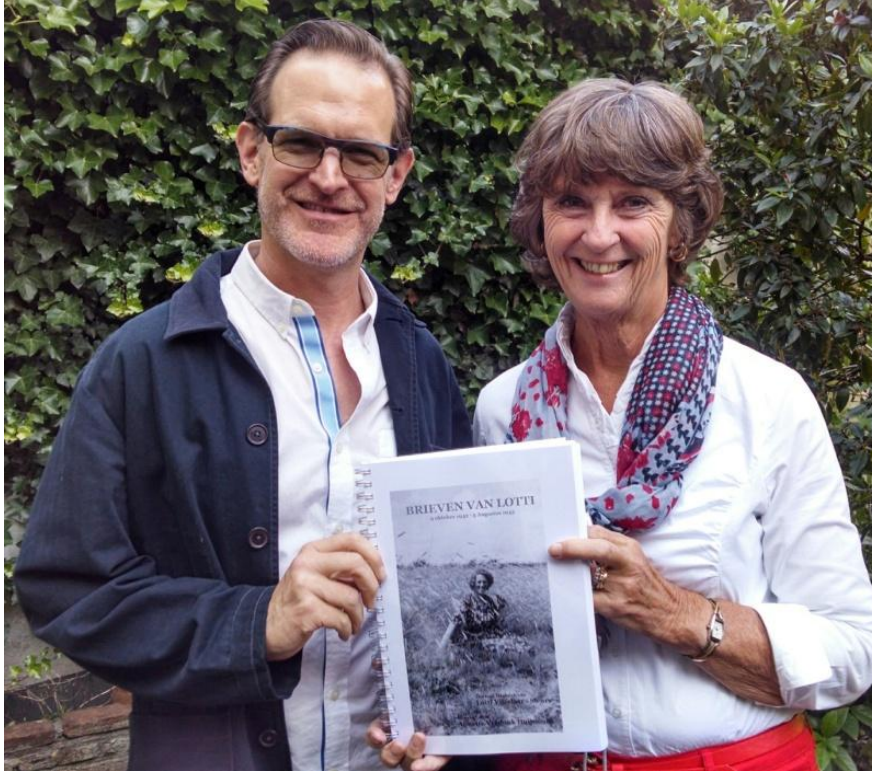
share all that I know. I've been doing my best to piece together the events of his life so speaking with you would help me as well. What is the best way for us to correspond?

Blessings,

Peter Wolff

Daarna ontstond een uitgebreid mailcontact waarin een aantal zaken die Peter niet wist over zijn vader hem duidelijk werden. Het resultaat was dat hij graag naar Europa wilde komen om zijn "roots" te onderzoeken en mij te ontmoeten. Het contact met mij had als een soort catalysator gewerkt om in zijn verleden te duiken.

Juni 2014 kwam hij naar Den Haag. Een bijzonder plezierig contact. De eerste dag hebben we ervaringen uitgewisseld en ik heb hem de bewerkte dagboekbrieven overhandigd.

Ook zijn we langs de van Alkemadelaan en de Vijverhof gereden om de huizen te bezoeken waar zijn vader ondergedoken had gezeten daarna hebben we samen gegeten en verder ervaringen uitgewisseld.

De tweede dag had ik met hem in Bilthoven afgesproken om langs de huizen te gaan waar vermoedelijk zijn grootouders ondergedoken hadden gezeten. Daarna brachten we een bezoek aan Westerbork, het

Peter Wolff en ik met een exemplaar van de brieven

doorgangskamp van zijn grootouders, voor ons beiden indrukwekkend en emotioneel. Bij het zien van een foto van kinderen aan de maaltijd in het kamp maakte Peter nog de voor mij treffende opmerking:

“Wat moeten mijn grootouders opgelucht geweest zijn om te weten dat ze voor hun zoon een veilig onderduikadres hadden gevonden.”

Ongeveer in dezelfde tijd kwamen er de eerste berichten over “Het Holocaust namenmonument” en ik vond het een mooie gedachte om de namen van de grootouders van Peter te adopteren. Peter en ik hebben nog steeds e-mail contact.

Annette Verdonk Huijsmans

*Het verhaal van Uli Wolff vormt maar een klein ,maar boeiend onderdeel van de dagboekbrieven van mijn grootmoeder.

Alle dagboekbrieven vormen samen een fascinerend document over de oorlog gezien door de ogen van mijn grootmoeder. Omdat ze tot ver in de oorlog veel op pad was door alle koren die zij nog probeerde te leiden, beschrijft zij veel over wat ze onderweg ziet, zij geeft daarom naast beschrijvingen wat zij persoonlijk meemaakt en haar oordeel over de strijd van de geallieerden, ook veel informatie over gebeurtenissen onderweg die haar raken.

Daarnaast begreep ik dat zij ook een soort koerierster was geweest waar zij begrijpelijkerwijs niet teveel over loslaat in de brieven en slechts zijdelings beschrijft als : *ik was voor mijn werk in Amsterdam, bijzonderheden kan ik je voorzichtigshalve pas later vertellen, ik heb een opdracht vervuld in Rotterdam etc.* Zij geeft ook aan af en toe een logé te hebben, waarschijnlijk personen die even een schuiladres zochten.

Een apart schrift is ook gewijd aan de hongertocht die zij maakte winter 1944. Ook schrijft zij een uitgebreid verslag over het bombardement op het Bezuidenhout in Den Haag.

Met name vanwege de historische waarde ligt er ook een getypt exemplaar in de archieven van het NIOD